

Młodzieżowa
Agencja
Wydawnicza
RSW
„Prasa-Książka-Ruch”

04-028 Warszawa, Aleja Stanów Zjednoczonych 53

ZYCIĘ LITERACKIE

ul. Wiślna 2

31-007 Kraków

Nr 44 z dn. 12-10-86

TEATR

665

„Sztukę na muzykę i światło” zatytułowaną **„MOLIER CZYLI ZMOWA ŚWIĘTOSZKÓW”** ukończył Michaił Bułhakow 6 grudnia 1929. Zakamuflowany autoportret autora, którego kolejne pozycje nie mogły ujrzeć scenicznych desek, przypadł na szczególnie okres w życiu pisarza, gnębiętego ze wszystkich stron i klepiącego przysłowiową biedę. Honoraria nie tylko nie napływają, dodatkowo dział finansowy MChAT domaga się zwrotu zaliczki za nie wystawioną „Ucieczkę”, zdjętą w poprzednim roku po czterech miesiącach prób. Sytuację pogarsza decyzja Głównopertkomu (Głównego Komitetu Repertuarowego), z 18 marca 1930, która brzmi: „Nie zezwala się na wystawienie waższej sztuki »Zmowa świętoszków«”.

Zdesperowany i rozżalony Bułhakow zwraca się do samego Stalina: „Proszę, aby rząd radziecki zrozumiał, że nie jestem politycznym działaczem, ale literatem, i że całą własną twórczość oddałem radzieckiej scenie”. Bułhakow prosi też o pracę w MChAT. 18 kwietnia 1930 Stalin telefonuje do Bułhakowa. „Gdzie chcecie pracować, w MChAT?” — „Tak, chciałbym. Jednak jak już informowałem, potraktowano

mnie odmownie”. — „Złóżcie podanie. Myślę, że się zgodzą” — radzi głos w słuchawce.

I rzeczywiście, od maja 1930 Bułhakow zostaje reżyserem w MChAT oraz konsultantem w moskiewskim TRAM (Teatr Raboczej Młodzieży), zaś w październiku 1931 Głównopertkom zezwala na realizację „Zmowy świętoszków” pod

zmienionym tytułem „Molier”. Stąd też dwuczłonowy tytuł używany dziś przez grające tę sztukę teatry, z których obecnie lubelski Teatr im. Osterwy przypomniał to dzieło teatralne Bułhakowa (na zdj. Joanna Morawska jako Armanda).